Hic, & Ubique Venus.

SIVE

Opportunitas Fax Amoris.

Subnexis

Dissertatiunculis Quatuor,

De Causis Naturalibus, Utrumq; Sexum in Amorem incitantibus.

Ex Genio B. H. *A. M.*

LONDINI,

Impensis Authoris, 1667.

EPISTOLA

De Matronâ Ephesiâ

Viro cuidam Illuſtri.

Illuſtris Domine,

T tibi oſtenderem, quàm abſolutum in me habes imperium, & quantulũ mihi supereſt facultatis, vel firmiſſimis mei Genii affectibus obſequendi, ubi ex tuis tandem juſſis intelligo, me tuis morem gerere debere; acritèr mecum pugnavi, ut innatum à ſcribendo horrorem ſuperarem, ac in diem

em unum aut alterum feriantem diu calamum reſumpſi, ſortitus in Argumentum hiſtoriolam compendioſam, ejuſmodi profectò, ut ejus veritas inventionis meæ ſterilitatem suppleret, ejúſq; jucunditas, ſtyli mei inelegantiam, ingeniíq; moroſitatem minùs redderet ingratam. Tractat de formoſâ ac ingenuâ muliere, cujus caſus tam digni memoriâ ſunt habiti, ut ab ipſius temporis diuturnitate, quâ multi potentes Monarchæ abſorpti ſunt, oblivione ſepeliri non potuerint: neq; enim complures docti, præclaríq; ingenii viri, infra calamorum ſuorum dignitatem, eorum monimenta poſteritati mandare, exiſtimârunt.

Nomen mulieris tibi edere nequeo, Authoribus quibus uſus ſum, in hac parte unanimitèr conticentibus; at tibi licet, ſi libet, Peregrinam Græcam *eam nuncupare. Poſtquam eam* Græco, Romano, Germanico,

&

& Gallico *cultu videram ornatam, & tam nativum in eâ conſpexeram decorem, ut ſub unoquoque, quo ingenioſi eam externi concinnârunt, habitu, lepida atq; amabilis videretur; necnon certior ab iis factus, vel Principes ipſos, ſummâ eam aliquando foviſſe gratiâ; in mentem mihi venit, eam more* Anglico *etiam veſtire, quò tu eam noſceres, & an hic noſtras amictus, non æquè ac cæterorum quiſvis, ſit elegans atq; decorus, judicares. Si fortè mundo nimis gravi atq; ſolenni eam indui, pro genii mei more, (qui triſtioribus ſanè coloribus, & veſtibus inambitioſis atq; utilibus delectatur) adeò ut jam* Philoſophi *potiùs quàm* Aulici *videatur Amica, id equidem feci, quia nolui eam videri prorſus alienam, ac moris hodierni inſciam; ubi ſumma levitas atq; licentia, ſeveriſſimis vultibus, & cultui quàm maximè ſobrio involvuntur,*

ac fluxum plerúmq; libido verecundiæ uſurpat velum. Neq; enim gemmis aut laſcivis ornamentis eam fulgere volui, tum quia ipſe non habeo, tum quia illis ſolùm competunt, quæ quum ad ſpectantium intuitum explendum nativa illis deſit pulchritudo, quò minùs defectus ſuos diſcernant, Margaritarum, Adamantum, & Carbunculorum fulgore eorum captant oculos; quando hæc noſtra Matrona tantùm Naturæ largitati debet, ut vilem Artis munificentiam dedignetur, ac tam facilè ei perſuadeas ut fiat Adamita, *quàm ut lapillis utatur pretioſis. Attamen tibi recipio, ſindonem ejus elegantem, mundam & candidam eſſe, licèt impolitam, & nulla turbaſi nitentem; & quoniam luget, atro eam operii velo, quod quoties rubores contegendi exoritur occaſio, deducit; & ubi apertiori libet eſſe fronte, & ſubridentium oculo-*

rum

rum faſcina detegere, replicat.

Neq; ætatem ejus accuratè tibi ex calculo ſignificare poſſum, quamvis ad Imperii Romani ætatem, quæ eſt aliquot centenis annis Vago Judæo *ſuperior, eam propè accedere conjiciam. Sed non eſt quod hoc te deſpondere faciat; eſt enim adhuc juvenis, vegeta atq; laſciva, nec ulla in ejus ore ruga; adeò ut cuidam generoſo, qui me in ejus conſortio ex improviſo oppreſſit, fidem facere haud potuerim, quin mea eſſet filia. Porrò, quicquid immortale eſt, (ut illa videtur eſſe) uſque (ſcis) juveneſcere ac floreſcere debet.*

Si Religionem ejus petis, fateor me etiam nullam tibi poſſe dare rationem, quum (contrà plerarúmq; ejus Sexus morem) in hac parte apprimè ſit cauta. Atqui ſi ex quibuſdam ejus actionibus conjectare licet, crederem illam Epicuri *fidem profiteri, Naturæ matris auſpicia ſequendo, &*

juxta ſimplicem affectuum ſuorum regulam degendo, ut quæ contradictionem reatur, ſub unâ lege naſci, & alterâ teneri; aut ſaltem Familiæ Amoris eſſe ſororem, *quæ, quicquid libertatis cum* Fratre Sancto *exerceat, nihil habet penſi, & familiaritatem ſuam* zeli fervore & Spiritus ſuggeſtionibus *tueri ſuſtinet. Noli igitur* Veſtalem *eam exiſtimare, aut quæ Naturæ conſilium pervertere ſtatuerit, & Creationis ſuæ finem abjuraverit, licet in Crypta lugentem, ac parvulum cereum videas juxta eam ardentem: eſt enim reverà* Sacerdos Cypria, *voluptatis Deæ ſacra,* Priapi *zelo accenſa; cui, quum Altari, Thure, & Igne inſtruatur, nil aliud deeſt, præter Flaminem, ad ejus ſacrificium animandum.*

De Ingenio ejus ſi quæris, perfectam eam in omnibus deprehendes mulierem; leviter mutabilem, ab animi

animi æstibus raró immunem, eodem temporis articulo flentem simul ac subridentem, unâ operâ ex Ossiario in Thalamum exsilientem; violentum ob maritum nuper vitâ defunctum, dolorem, in novi Amatoris amplexuum solatium convertentem; nunc ima desperatione furentem, nunc summa fruitione gestientem; modò seipsam interficere conantem, modò alteri procreando operam dantem, ac posteritati prospicientem; prudentiorem, quàm ut blandum officium respuat oblatum, aut propitiam negligat opportunitatem; vel advenæ & ignoto, ac primo congressu, perquam facilem atq; amicam; libertate, ac blanditiis, ubi diligit, plenam; ad amici errores excusandos juxta ac palliandos promptam; ac in commentum, quo repentinum & imminens periculum avertatur excogitando, mirabiliter ingeniosam. Et quid amplius desiderare potes in muliere?

His omnibus eximiis dotibus non obstantibus, liceat mihi non solùm rogare, sed adjurare etiam te, ut eam arctè in Gynecæo tuo teneas captivam, quò nullis, nisi tuis patescat oculis. Non quod pudicitiam, aut famam ejus habeas suspectam; (altera enim vel ipsius Petri Aretini, *si vivo cum vivâ intercederet consuetudo, illecebris repugnaret; ac ipsa satis pollet ingenio, ut alteram sartam tectam servet) sed nè contumeliis & injuriis ab Heroinis nostris impetatur, quæ cum tantæ imbecillitatis fœminâ, ut sexûs sui fragilitates, ac arcana prodat, atq; aperiat, in gratiam nunquam redibunt. Præterea, quod cum earum delicio,* Amore Platonico, *ex professo bellum gerit, ingenuéq; fatetur se nullas alias agnoscere flammas, quã quæ è sexûs differentiâ nascuntur, ac in sanguine, aliisq; luxuriantibus corporis humoribus accenduntur; atq;*

adeò suos Amores ad aliquid magis Materiale, quā simplices Virtutis Ideas, de quibus Philosophicæ Dominæ nostrates tantoperè fabulantur tendere propagandum: Quàm Hæreticam Doctrinam si tandem ab illâ prædicatam accipient, non omnes in orbe armatæ Acies eam ab Orphei *fato propugnabunt; neq; verò ipse tu Domine, cum omnibus orationis tuæ elegantiis, reliquisq; demulcendi artibus, causæ ejus patrocinari, ac ab odioso* Mulierum Osoris *nomine teipsum tutari poteris. Ut igitur hujúsce* Ephesiæ *societatem ac Dominarum gratiam pendis, fac eam tibi asserves: sin aliter fieri non potest, quin te ex eorum apertorum numero, qui nullam voluptatem plenam esse putant, donec eam jactitaverint, ostendas; sacris tamen amicitiæ legibus tam æquus esto, ut quis eam in* Britanniam, *ad tuum duntaxat animum clam oblectandum duxerit;*

duxerit, nunquam patefacias; ac deinde, qui ei malè volunt, Magnum Oraculum ſuum Lillium *conſultum adeant, quo pacto reperire poſſint,*

Honoratiſsime Domine,

Humilimum tuum
Servum, &c.

LUSUS

LUSUS SERIUS

In Petronii Arbitri

Matronam Ephesiam.

ERCATORIS cujusdam Ephesii filia, admirantiam istius populosæ & opulentæ urbis Juvenum oculis diu petita, ac à multis, quorum amplæ facultates spem illis dederant ad exitum votis suis congruentem perveniendi, in matrimonium ambita fuit. Nec potuerunt eorum vota non esse, & justa & laudanda, dum figebantur in virginem, ad quam summis ornamentis

tis illustrandam, formæ præstantia, ingenii acumen, animi ingenuitas, modesta educatio, & (quæ his ancillari solet) honesta fama, conspirarant. Hæc virgo, inquam, in uxorem tandem dabatur nobili stirpe Juveni, in quo nihil quidquam desiderabatur quod illum & bene ornatum, & amore dignum redderet, præsertim in hujus oculis, quæ paribus illum flammis redamabat, nec aliam volvebat animo felicitatem, quàm mutuum ejus affectum atq; consortium. Adeò ut omnes (exceptis unicè æmulis) beatitudinis mortalis summam, ex tam insigni conjugio conjicerent enaturam.

Sed ecce humanæ felicitatis inconstantiam! Quippe hoc par Turturum non diu mutuæ consuetudinis perceperat voluptates, quum Fata, perraro amantibus diu propitia, irruerent, & æterno mortis divortio eos derimerent; marito ad diuturniarum deliciarum statum ablato, & misellâ viduâ tam funesti mœroris gravamini relictâ, ut à calamo quantumvis Tragico haudquaquam describi possit: tam violentus

enim

enim erat ejus luctus, ut brevi profectò morâ, tam tenerum delicatúmq; corpuſculum proculdubio exanimaſſet, niſi conſilium condendi *Suum Chariſſimum Totum* (ſic enim ſolebat eum appellare) in tumulo, ea pompâ, & exequiis, quæ ejus natalitiorum gradui, ſuóq; dolori competere viderentur, aliquantum ad ſalutem ejus conduxiſſet. Imò & hoc, tantùm fortuitum erat præſidium, ac ejuſmodi etiam, ut ad ejus eventum rectè collimare non valuerit, cunctis vulnerati ejus animi facultatibus imagine jacturæ correptis, omníq; ſolatii lumine excluſo, præter exiles, & languidos iſtos radiolos, qui, è ſpe properandi, eúmq; prævium aſſequendi, in nubilâ ejus mente aboriebantur.

Sed eheu! multum de ejus fidelitate videor detrahere, quum ſpem dico: quippe in conſilium jam adoleverat ſpes, ídq; firmo animi Sacramento munitum, vel ipſius mortis maliciam ſuperandi, ac maturâ manium in Elyſio reunione, eam in altero mundo recuperandi voluptatem, quam in hoc, Deorum crudelitate ſibi lugebat ereptam.

Et

Et secundùm hoc nimis rigidum Sacramentum omnigena alimenta spernit: nihil, præter auram frigidam in os admisso, simul cum lacrymis ab, olim lucidis ac rutilantibus, nunc verò nubilis & tumefactis, oculis, perpetuò stillantibus: atq; hoc, importunis parentum, & amicorum ab una parte, precibus, ab altera verò Naturæ necessitatibus, quæ acriter illam urgebant, ut sui misereretur, sibíq; opem ferret, contemptis. In hoc lugubri statu dies integros quatuor noctésq; consumpsit, omnium rerum conspectum, præterquam quæ à dolore ei inferebantur aversata, & confusam perpetuo cruciatu torquens memoriam, quo lapsarum felicitatum referret imagines, & præsentis ærumnæ sensum aggravaret. Quod tamen ad suam perniciem maturandam non suffecturum rata, in ipsum hypogæum, ubi viri ejus reliquiæ recens erant conditæ, clanculùm se confert; ibíq; in udum recumbit solum, fixis in ejus arcam oculis, ne fortè cogitationes à proprio objecto aberrarent.

Hoc

Hoc (dicet quiſpiam) erat rarum muliebris conſtantiæ indicium, & tàntâ profectò admiratione dignum, ut jam in confeſſo ſit, huic piæ Matronæ, in iſtarum heroicarum conjugum coronâ, quæ meliori ſui parti (Maritis puta) ſupereſſe dedignantes, pro ſingularis fidei, amoríſq; conjugalis exemplis, poſterorum laudibus in cœlum feruntur, jure merito Laurum deferri debere. Et ego quidem ingenuè fatebor, permagnum debere eſſe amorem ejus, qui illam ad tam generoſum doloris gradum, & ad tam magnanimum conſilium evexerit; átq; adeò non dubito, quin tua miſericordia eoúſque permoveatur, ut ejus periculo te jam tangi ſentias, ac lubens in cryptam, ut eam à tam imminenti, tamq; crudeli morte vindices, irruere velis. Sed eheu! ſtat illi ſententia; & tua humanitas in ejus calamitatũ protractionem tantummodo degeneraret. Quippe in vitâ nihil ſenſit deliciarum, niſi in Amatoris ſui (cujus portio mortalis jam in vinculis æterni ſomni jacet) conſortio, atq; adeò vel leviſſimi vivit ſolatioli incapax, niſi ab

ab hoc, quod ipſa celeriùs occurrens, dilectam ejus umbram excipiat amplexu. Siquid igitur tua commiſeratio ad ſolamen requiémq; ejus valet, in illâ occidendâ exerceatur, & gladii tui benevolentia tabificos famis, fletúſq; ejus cruciatus antevertat. Atqui ſcio te benigniore eſſe animo, quàm ut illam extinctam velis; ſed tamen, vel ſemel cogitare, illam, poſt hæc omnia, cum vitâ in gratiam redire poſſe, eſſet & ejus, & totius Sexus odium in te laceſſere. Quid igitur agendum, ut ejus ſaluti conſulatur? Agedum, expecta pauliſper, & videbis, quanto miraculo Fortuna, quò tibi, cæteríſq; ejus amicis gratificetur, eam ſervârit incolumem.

Fortè evenit, quod eo ipſo die, quo juſta ejus marito perſolvebantur, & corpus ejus in Majorum Mauſeolo condebatur, homo inſigniter flagitioſus extremum patiebatur ſupplicium, ejúſq; cadaver in terrorem viventium, ut tam funeſto ſpectaculo moniti iſtiuſmodi ſcelera caverent, ſuffixum patibulo linquebatur. Et ne quis Sceleſti affinis, ſive

sive socius laniatum corpus tolleret, & clam noctu inhumaret, Edicto publico cautum est; ac jussu Magistratus statio militum propè patibulum excubabat, capitali supplicio ei, qui incuriá, somnolentiâ, aut absentiâ, officio suo deesset, renuntiato. Attamen initâ jam nocte, milites tam levi munusculo unum suffecturum rati, sorte inter se agitant, cuinam eorum obtingat excubare; & cum sors caderet in quendam, de cujus vigilantia dubitandi non erat locus, reliqui omnes, quo meliùs à gelidæ crudæq; noctis injuriá seipsos tuerentur, in proximum œnopolium se recepere, hoc uno ad cadaveris custodiam relicto.

Illi verò non prius abierant, quàm hic etiam frigoris impatiens, & neminem vitæ periculum quo lacerum Furciferi cadaver suffuraretur, aditurum confisus, suffugium ipse, & quietem meditatur; atq; adeò recordatus, spatiosam quandam Cryptam (eandem scilicet in quam pullata Matrona nostra seipsam abdiderat) esse sub Templo è regione cujus erigebatur patibulum, in eam

eam se subducit, occultâ sui boni Genii manu haud dubiè ductus. Fornicis fauces ingredientis, oculi exilis, languidulæq; lucis radiis, ab altera ejusdem orâ emicantibus, ex improviso salutantur; ad cujus conspectum horrore subito correptus est; quo tandem gradatim vanescente (quippe omnia formidolosa primo intuitu videntur maxima) curiositas mox subigit metum, eúmq; propius ducit, dum tandem conniventis cerei beneficio (qui horridam loci opacitatem nondum superaverat) aliquid cernere potest, quod speciem mulieris refert, cultu quidem luctuoso, sed vultu longè tristiori, humi recumbentis, brachiis in morem supremi doloris complicatis, & capite tam negligenter demisso, ac si in Sandapilam ante pedes ejus positam esset delapsura. Ad hoc tam novum mœstúmq; spectaculum aliquandiu attonitus hæret, ac animo reputans visum phantasticum non posse esse, quum omnes, de Umbris, Spectris, Dœmonibusq; humanâ formâ apparentibus fabulæ, nihil aliud sint, quam fraudulenta Satraparum, Sacer-

do-

dotúmq; figmenta, quo vulgus in te-nebris probitatem colere cogant, ac metu à vitiis absterreant eos, qui solo virtutis amore ducti eam non persequerentur; cunctas inanes terroris imagines abarcet, & ad cereum intrepidus progreditur. Impedimento intervalli quo oculorum ejus acies obtusa ita perstringebatur, ut quod mirabatur, accuratè perspicere non posset, nunc amoto, calamitosam Dominam impensè contemplatur, & protinus sensum suum nullo phantasmate delusum comperit, sed reverà mulierem esse quam cernit, prout primo intuitu auguraret: neq; enim luctus & languoris Matronæ eclipsis obstaculo esse potest, quo minus nitorem quendam fascinantem, & speciosa vultus ejus lineamenta irradiantem facilè deprehendat; simul cum tremendâ quadam & majestate plenâ suavitate, qualis reverentiam cultúmq; intuentium animis incutere solet, & quæ perpetua formæ singularis comes, sub alienissimo cujusvis affectus habitu latere non potest. Hìc venustatis ejus divinitate animum militis ab una parte cor-

corripiente, & prodigioso cultu ab altera eam obscurante, tanto stupore obrutus hæret, ut non procul à statuâ abesse videatur. Sed lumine rationis, istas anxietatis nubes paulatim perrumpente, atq; disjiciente, animum resumit, ac eam alloqui statuit; quod quum facturus est, evenit, quod Matrona, fesso capite sublato, explicitísq; oculorum velis, (quæ hactenus obducta permanserant) quò paululum mutato gestu, quiescant, conspicatur hominem, aut Umbram (nam adhuc dignoscere nequit) sibi assistentem.

Inopinato spectaculo primùm levitèr perculsa est: sed dolori penitus intenta hæret, ac si animi certa sit extremum malorum se jam passam esse; atq; adeo si Umbra sit, nullum aliud nuncium afferre, quàm ut se invitet, accelerétq; ad locum, quo Charissimus ejus Consors præierat; si homo, tam inhumanum esse non posse, ut innocui sui luctus quietem interturbet. Hæc argumenta (inquam) illam tam cito sibi restituerunt, ut adventus ejus rationem poscere sustinuerit; quod his ferè verbis exorsa est.

Amica

Amice (inquit) (& quisquis es profectò, nihil aliud potes esse mihi, quæ nullum habeo (præter vitam) inimicum) ecquid vis mecum? Si quid vis, dic liberè; etenim vel pessima quæ afferre potes, audire non horrebo. Quippe Fatum cruentissimo perniciocissimóq; pilo suo me jam transfixit; atq; adeo quæcunq; secutura sunt, gratiarum loco accipiam. Calamitas mea, quamvis permagna, hoc solatium sibi fert annexum, quod major esse non potest. En tibi hìc (Arcam digito ostendens) hìc jacet cor meum, mortuum, ac marmoris instar, frigidum; & si ipsa tibi superstes videor, in causa est) tantum, quod mœroris anima me vivam tenet paulisper, dum meipsam accingam, ut idonea descendam Umbra, ejus Umbræ comes, quæ jamdiu me præstolatur. Sin autem fors te huc adduxerit, cur non abis? Quid unquam injuriæ tibi feci, quo impulsus mihi sic invides pacem hujusce solitarii recessus, loci nimirum defunctis, duntaxat sacri atq; peculiaris, in quorum dormitorium irrumpere, nisi Lugentibus, scelus est (non nescis)

ægrè

ægrè expiandum. Abſcede igitur ſodes, priuſquam graviùs pecces, ac ſine me abſolvere ſacrificium, ad quod hìc loci immolandum, & fidei & voti vinculo obſtringor.

His vocibus, ſubiracundè ſanè, & tam vehementer ac ſemianimis ejus corpuſculi debilitas ferebat, prolatis, miles modeſtè refert; nullo ſe conſilio, ad illam ſaltem ſpectante, ſed caſu tantummodo ductum, in hunc locum, ubi nihil præter horrorem atq; inſalubres vapores ſedem habere autumat, perveniſſe; conſpectum mulieris illic, nocte intempeſtâ, ſolitariæ, ac tam inſolito cultu geſtúq; apparentis, ſatis eſſe cauſæ, cur detur admirationi ſuæ venia, atq; adeo curioſitati, cui utì ſatisfaceret, ad eam acceſſiſſe. Quod ſi hoc facto imprudens illi obſtiterit, quo minus pacatè funeſtos hos ritus, quibus anxius ejus genius delectatur, (qui quales ſint neſcit) peragat, ſe culpam hujus infortunii deprecaturum. Verùm, quoad Manes, quorum corpora ibi deponuntur, ſeipſum prorſus ſentire inſontem, ut qui nullo tam atro propo-

ſito

ſito ductus eò venerit, ut reliquias eliminare, ſive ſepulchra eorum violare velit. Deniq; ſi ingratus illi adſit,(cui animi ſerenitatem vultus ſuavitati optabat parem) ſe ſtatim deceſſurum, licèt ingenii ſui liberalitas non patiatur, quin aliquam doloris ejus partem ipſe ſentiat, atq; adeo moveatur, ut illi, quod poteſt offerat auxilium ; quod tamen magnum fatetur non eſſe, ſi ingens, inter ſortis ſuæ tenuitatem, educationíſq; ruſticitatem, ab una parte diſparitas, ac prudens conſilium, argumentáq; conſolatoria quibus ipſa caret, ab altera æquâ lance pendatur. Utcunq; verò, ſi ejus opera, imò vita ipſa, ei uſui eſſe poſſit, liberum in utrámq; accipiat arbitrium. His dictis, ſileſcit.

Ad hæc Matrona, mirâ viri humanitate atq; clementiâ, (quem ex armaturâ agnoſcit eſſe militem,atq, adeo reſponſum atrocius, magíſq; ad ejus ordinis ac profeſſionis homines ,accommodatum, ſolicitè expectat) nonnihil tacta, conatur aſſurgere, & cum gratiis benignitati ejus debitis illum dimittere ; quum macerato ac languido ejus corpuſculo,

 ſpi-

ſpiritibúſq; exantlatis, animæ ejus imperio fungi non valentibus, Syncope delapſa, in mariti ſui Arcam elinguis & enervis procumbit. Quo viſo, pius miles, ne ultimo ſuſpirio; quod è pectore cadentis erupit, animam ipſam exhalaſſet veritus, ingenti ſtupore perculſus eſt; uſq; adeò tamen mentis compos manſit, ut eam ulnis ſublatam, leniter reclinato capite, & vino ex utri (quem, quo contra cœli frigiditatem, humiditatémq; ſeipſum confirmaret, ſecum attulerat) ori ejus infuſo, ad vitam revocare feſtinaret. Quod quidem deficientes ejus Spiritus tantopere reparavit, ut corde ac arteriis intermiſſos pulſus renovantibus, derepente ad ſe redierit; ſed tam languidè tamen, ut quamvis vitalia ejus Organa officiis ſuis rectè fungi viderentur, cætera quæ ſponte moventur, funditùs deficiebant. Quod animadvertens miles, ac nihil dubitans, quin quum à vi vini tantuli ei infuſi, tam feliciter medelam ejus auſpicatus ſit; idem, ſi modo uberiorî ſubminiſtretur, eam prorſus abſoluturum, utrim ſecundò ori ejus admovet,

&

& haustum copiosum eam imbibere cogit. Merum autem, subtilitatis suæ ope, mox per totum ejus corpus diffusum, & spiritus immodico dolore, longáq; inedia consumptos reficiens, tantum in illa potuit, ut jam non solùm vitæ, sed viribus internis etiam, ac se movendi facultati (oh! quis hujus divini liquoris præstantiam satis admirari potest?) se sentiat quodammodo restitutam: adeo ut in pedes erecta, & ad medicum suum conversa, oculis, vultúq; tam benigne suavitérq; compositis, ut facilè ei constet, officia, quæ ab ejus pietate acceperat, injucunda sibi non fuisse, nullo alio grati animi exhibito indicio, in sandapilam, quò paululum quiescat, decumbit; solitario incultóq; loco aliud sedile non suppeditante.

Jam vero miles, prospero auxilii sui successu confirmatus, & istius tranquillitatis, quam à vino, animo, spiritibúsq; ejus instillatam cernit, occasione prudenter usus, blandis rationibus (nam argumentorum Rhetoricorum erat rudis) eam monere incipit, quantum in-

tersit, ut corpus suum maturo aliquo sublevet refrigerio; nec loco respondendi ei relicto, abjectis cunctandi ambagibus, peram suam ilicò aperit, & quicquid frigentis plebeiisq; peni, in nutrimentum suum secum attulerat, effundit, eiq; summâ, quâ potest propter loci incommoda, reverentiâ, offert; enixè precatus, ut sui miserta, uno alteróve solidi cibi frustulo, vim vino præsumpto adaugeat, rusticitatémq; tum dapium tum morum suorum æquo accipiat animo, quum salus ejus à repentina aliqua refectione maximopere pendeat, & ipse in præsentiarum nullum habeat eâ digniorem apparatum.

Jam verò, an solius Fati potentiæ, quæ vana hominum consilia eludit, animósq; nostros, undarum instar circumvolvens, gestit nobis patefacere, quantula sit ea potestas, quæ nobis superbis mortalibus in nosmet ipsos relinqui videtur; seu molli ac lenienti vim efficaciæ, quæ (proculdubio) & summa & præsentissima est adversus extremum dolorem antidotus; sive militis argumentorum energiæ, quibus licet tam comptæ ambi-

bitiosæq; orationis nervis non niterentur, videtur & pondus & pretium inesse; seu deniq; occultis Amoris plagis (ut Philosophi loquuntur) quæ, quum semper ex improviso altiùs vulnerant, idq; toties in adversis quoties in prosperis degentes, (nos causâ latente) à Lascivo illo Deo, Matronæ hujus cordi ita infligi possent, ut omnes mentis ejus caligines dispellerent, impetusq; sedarent, atq; adeo eodem temporis articulo, cunctas animi facultates, ad clavem omnium affectuum ejus dulcissimam, placidissimámq; rursus temperarent. Cuinam (inquam) ex his causis verisimilibus, seu omnibus simul conspirantibus, tribuendum sit miraculum, fateor me non posse dijudicare; ideóq; tam subtilem quæstionem ad Sapientes rejicio, qui in mentium muliebrium penetralia rimari præ se ferunt. Sic autem evenit, ut Matrona nostra, jam luctus sui potens, cibos sibi appositos lubens aggressa sit, moderatéq; delibârit tranquilla oculorum ejus festivitate, internam quam Natura sensit voluptatem, suaviter detegente.

Hoc conſpicatus miles noſter (quem ſtultum fuiſſe, ex hac narratione, nefas eſt credere) ſimúlq; ſibi conſcius, maturo aliquo à ratione auxilio, prudentíq; conſilio ei tam opus eſſe ad animi tempeſtatem compeſcendam, quam cibo potúq; ad macerati corporis vires reſtaurandas, mente cepit agitare, cujuſmodi alloquio doloris ejus impetum mitigare conaretur. Et quanquam Philoſophiæ Oratoriæq; erat expers,(mente ejus argumentis conſolatoriis haud tam ubertim inſtructâ, ac Pera & Uter fuerant annonâ) uſq; adeo tamen erat particeps naturæ luminis, (quod, ut complures docti volunt, in anguſtiarum tenebris, caſibúſq; ſubitis, clariùs effulget) ut eo duce, auſus ſit illi dicere, quod licèt moderata corporis maceratio, animíq; contriſtatio ob amicorum & conſanguineorum interitum, non omnino ſit vituperanda, quum ſint indicia iſtius amoris & obſervantiæ, quâ illos proſecuti ſumus ſuperſtites, & vivida naturalis affectus monimenta, ſine quibus homines in brutorum feritatem degenerant; immodicus tamen dolor,

dolor cruciatúsq; non modò Rationi, verùm etiam Naturæ adversatur: Rationi, quod nullum refrigerium, sive solamen mortuis subministrat, ac longè minus ad vitam eos revocat, in eo nimirum statu positos, cui nullum nec commercium, nec usus cum vivis intercedit: Naturæ, quod corporis valetudinem minuit, mentísq; claritatem obnubilat, quæ utraque, summæ sunt viventium opes, & quas ut tutemur, unusquisque nostrum lege Naturæ pro virili niti debet. Porro, si eousque à doloris impetu se passa sit rapi, ut sibi mortem afferre decreverit, prout voce & gestu in eo loco, (qui aptum ad ejusmodi Tragœdiam exhibendam est theatrum) videtur indicare, funestam sententiam ilico abjiciat: quippe nullum scelus homicidio conferendum; & inter omnia homicidii genera, sui ipsius cædem maximè detestandam, quam Numen ipsum tantopere execratur, ut vel ipsi naturæ nostræ legem Salutis Propriæ insculpserit, eo quasi consilio, ut eam præveniret; atque adeo, si tantum cœlo inest misericordiæ, ut eam

veniâ dignetur (quod sibi persuadere periculum est) manes tamen mariti repugnabunt; quia, si eam dum vixit, charam habuerat, ei cordi non esse potest, ut vim sibi quamlibet afferat; imo potiùs tam scelestæ mulieris societatem (si quid res superstitum Animæ Defunctæ aut curant aut sentiunt) inter Umbras horrebit.

Hoc audito, pia Matrona non potest, quin sibi consulentem interpellet, ideóque sic refert. Veritatem, gravitatémq; sermonis ejus se maximè agnoscere; attamen (tum gemuit) se tantì virum amisisse, quantì nulla unquam conjux amiserat: atque igitur, si dolor ejus tam violentus sit, ut superari non possit, misericordiam potius se, ac veniam, quàm reprehensionem & opprobrium à Diis Hominibúsq; mereri. Plura dicturæ recens lacrymarum rivus per genas defluens, liberum labiorum motum surripuit.

Hoc videns miles, ac ne animi deliquio rursum corriperetur veritus, ad *antidotum utris*, de cujus succi vitalis vi tam felix experimentum ceperat, mox re-

recurrit, abjectâque morâ, alterâ manu caput ejus tollit, dum alterâ, copiosâ residui liquoris potione, eam perfundit; neque enim illa calorem vigorémq; ejus in stomacho priùs persentit, quàm lacrymarum fontes arescunt, frons serenescit, totáq; nativa ejus suavitas in vultum redit: imò amplius, novissimus hic haustus, tam divinum in morem in ea operatur, ut pristinam animo ejus tranquillitatem, mansuetudinémq; affatim re-infundat, illámq; quàm maximè affabilem, facetam, festivámq; reddat; non secus profectò, ac si novam animam ei inspirâsset. Ingenti hac mutatione perpensâ, quis mentis compos manere potest, dum vini virtutes considerat, aut à *Patris Sanchi* precatiunculâ, ut *Numen istius Cœlestis Nectaris copiam ei deesse nunquam pateretur*, temperare? Verum enimvero, argumentum nostrum adhuc triste est, itaque ad magis seria redeamus. Quippe sagax quispiam *Epicuri* discipulus (in media narratione nobis occurrens) occasionem fortassis arripiet *præstantiam immortalitatémq;* nobilis istius *Esse*, (putà *mentis*

humana) vituperandi, & ab exemplo vini tam sublimem in morem, in hac calamitosa Domina operantis, sic in illud disputandi.

Quod si affectus & voluntates nostræ ab humoribus temperamentísq; corporum nostrorum tam immediatè pendent, ut ex iis quodammodo nasci, & scaturire videantur; & si humores, temperamentáq; nostra, pro variis potuum, ciborúmq; quibus vescimur, qualitatibus, tam facilè citóq; variantur, (utrumque autem constare videtur in hujus *Ephesiæ* casu, quæ generosâ meri subtilitate, ac succoso cibi nutrimine, vel uno momento quasi, per totum corporis habitum mutabatur; nempe ex mœstissima summáq; desperatione furenti, in mitem, tractabilem & facetam, morositate atque pertinaciâ seipsam interficiendi excussâ, & in liberam affabilitatem, morigerámq; alacritatem versâ) cur non sentiendum est cum Magistro ejus *Epicuro*, animam nihil aliud esse, quàm *compositionem sive contexturam* subtilium Atomorum, tali modo figuratarum ac dispositarum, necnon

tali

tali activitate præditarum, ut corpus inaniment, cunctáq; ejus membra atque organa ad agendum excitent? Sive cum *Galeno*, animam non esse nisi harmoniam Elementorum, in compositione corporis principio concurrentium, & in eodem tenore, à subtilissimarum purissimarumq; alimenti nostri partium supplementis, durante vitâ continuatarum? Præsertim si pensitamus admirandos vini effectus, quod habet in se vim, non temperamentum corporis modò, sed & animi quoque transmutandi, affectus nostros quàm maximè refractarios, effrænósq; supprimendo, alióſq; in eorum vicem æquè violentos exciendo; denique cupiditatum affectuúmq; nostrorum acum ab altero ad alterum Extremum circumversando, & à puncto ad punctum per totum circinum circumagendo, ac si ipsum Anima esset; aut saltem, quasi summo cum imperio animarum optimæ præesset.

Jam verò, si quis futilis *Epicuri* prævaricator nobis hoc obstaculum objecerit, quamvis Matronam tam sanæ menti restitutam inviti deseramus, honos tamen

men huic Divinæ Subſtantiæ quam iſte vilipendere conatur, à nobis debitus, jubet nos pauliſper digredi, eúmq; brevi refutatione dignari.

Sciat igitur, omnem hominem individuum duas habere animas diſtinctas, alteram *Rationalem*, ſive *Intellectualem*, atque *Incorruptibilem*, ut ab Origine Divinâ, Spiritu nempe Creatoris profectam: alteram verò *Senſitivam* tantùm, ex Elementorum ſinu productam, brutis animantibus etiam communem, ideóq; interitui obnoxiam. Hæc *Poſterior Anima* (ſeu magìs propriè, *Spiritus*) Commune eſt Vinculum, Cæmentum ſive Ligamen, inter Cœleſtem Incorporeámq; *Animæ Rationalis* naturam, & *Terreſtrem, Corporeámq; Corporis naturam*; necnon immediatum Organum, ſive Inſtrumentum, quo Anima Nobilior, in Corporis Organis, informat & agit. Jam ergo, quanquam non inficiamur, quin *Anima Rationalis*, propter affinitatem ejus cum Corpore, ſit aliquo modo Materiei legibus ſubjecta; atque adeo, humores, temperamentúmque Corporis aliquam habeant influentiam,

ſive

five potestatem alterandi, operandíq; in animum, maximè pusillanimorum, qui armis Rationis, quibus Appetituum Sensualium motus impetúsq; adoriantur, & subigant, non utuntur; tamen, ut impressiones quas Corpus in Animum facit, sint ejusmodi, ut materiam ministrent de Animæ *Immortalitate* dubitandi, seu de Summo ejus in corpus Imperio detrahendi, nequaquam possumus concedere.

Non de *Immortalitate*; quia sicut Infans in Matris utero, quamvis dum corpori ejus manet annexus, omnium motuum, casuum, atque symptomatum matri accidentium, fiat particeps, debito tamen tempore ab ea separari potest, ac à primo Compatibilitatis statu, in alium Singularis Substantiæ emancipari: sic etiam *Anima Rationalis*, licèt, dum Corpori connectitur, cunctis ejus affectibus, ægritudinibúsq; sit obnoxia, debitâ nihilominus tempestate à Corpore sejungi potest, eíq; in æternum superstes, in Simplicitatis atque Incompatibilitatis statu permanere.

Neque

Neque de *Summo in Corpus Imperio*; propterea quod, velut Monarcha, quanquam supremam, absolutámq; potestatem habet in Subditos, Famulorum tamen gratiâ nonunquam flecti potest, idq; nec subjecta personâ, neque minuta potentiâ; sic Anima, quamvis ejus Subditi, Corporis affectus, ut morem sibi gerat, eam interdum flectant, atq; adducant; hoc tamen de ejus naturæ præstantiâ, sive de absoluta ejus in Corpus dominatione, nihil quidquam derogat. Præterea, omnes affectuum mutationes, quæ ab humorum varietate, corporísq; temperamento oriuntur, seu cibo, seu vino, sive alia quavis causâ gignantur, summa injuriâ animo imputantur, vel *Animæ Rationali* ipsi, (cujus Essentia Simplex ab omnibus Essentialibus mutationibus eam secernit) ac revera non ultrà tendunt, quàm ad *Sensitivam*, sive Cerebrum, quod est Organum ejus principale. Quocirca sicut ab excellentis Musici peritiâ, atque dexteritate minimè derogat, quod vitiosum & malè temperatum Instrumentum ad harmoniam modulari nequit; sic iti-

dem

dem, ab Animæ dignitate non detrahit, quod ſui moderaminis harmoniam, malè temperato cerebro, tueri non valet. Atq; hoc ſatis eſſe exiſtimamus ad evincendum, quòd fœdus, ſive affinitas mutua inter Corpus & Animum, tam inſeparabilis non ſit, quin & Animus ſuum ſibi ſuprematum, durante hoc fœdere, retineat, atque etiam eodem per mortem diſſoluto, ſuum *Eſſe* perennet.

Quinetiam, ſi nobis ultro inſtiterit Adverſarius, ut illi dilucidemus, cujuſmodi ſubſtantiam Animam eſſe judicamus, ingenuè confitebimur nos non intelligere. Neque enim iſtius ignorantiæ nos pudet, quum ejus cognitio non à Ratione, ſive Philoſophiâ, ſed à *Divina Revelatione* ſit petenda. Nam dato, Animæ ſubſtantiam, in creatione ſuâ, à Materie ſive Elementis haud deductam, aut extractam fuiſſe, prout ex tranſcendentia, functionibus, operationibúſq; ejus conſtat; pro certo ſequitur, leges Materiæ, ſive Elementorum, ejus naturam nulla ratione poſſe complecti, aut ad ejus Subſtantiæ cognitionem ducere; atque adeo Philoſophiâ

Ob-

Objectis Propriis relictâ, ab eodem Numine, à quo Substantia ejus ab origine profluxit, eam expectare debemus. Sed quum raræ existant Inspirationes Divinæ, præstabit nobis subtilia, & Metaphysica nostra scrutinia ad mortem usque differre, quæ & his & cæteris omnibus id genus difficultatibus maturam imponet finem. Interim veniam precamur, quòd in Speculationem tam gravem, & tam à nostra narratione alienam (quam tamen jure vitare nobis non erat integrum) digressi sumus, animúmq; tuum à legendo avocavimus, dum pietas tua de recuperatâ Matronæ salute, impatienter certior fieri cupit. Ut igitur ad eam redeamus, majore ipse sanè quàm miles, quum primùm eam conspexit, admiratione atque stupore me sentio correptum. Videor enim quædam symptomata in ea cernere, quæ non tantum animi mutationem, sed & totius corporis ejus habitus Metamorphosin indicant, idq; tam mirum in modum, ut, nisi cultus ejus luctuosi retentio (velum tamen objecit) simul cum temporis & loci argumentis mihi

fidem

fidem in diversum confirmaret, ægrè profectò ipsam eandem esse crederem. Quippe lugentis viduæ personam tam planè exuisse videtur, ut si mihi, quod Physiognomiæ peritis, exterioribus lineamentis liceret divinare, eam Nuptam lætissimam, feliciffimámq; esse arbitrarer. Nam frons ei non modò serenata, sed in gratiorem etiam amplitudinem dilatata, delicato & purpureo rubore superfuso resplendet: Oculi, licèt paulo plusquam semi-aperti, fulgore corruscantes, gratiosis albuginibus nonnihil sursum replicatis, motitantes, udore rubicundo madentes, & languido subinde, obliquóq; intuitu (quales in moribundis duntaxat, & amantibus ex deliciarum extasi raptis, videri solent) furtim in militem convertuntur: Labia, muriceâ tincturâ placidè turgida, benignéq; tremula, oris tamen decorem, suavitatémq; retinent: Genæ placidis ruboribus inundatæ: Caput leviter deflexum, ut quum Verecundiæ cum Cupidine arcanum est litigium: Quippe molli agitatur solicitudine, quali animus laborare solet, dum objectum, in quo

quo summum suum bonum collocavit, æger anxiúsq; persequitur. Modicus & *Balsamicus sudor* è niveæ cuticulæ meatibus exstillans, blandum ei calorem, ex ingenti Spirituum internorum agitatione, eorúmq; in partes externas, simul cum purissimi ejus sanguinis vaporibus, effusione, haud dubiè succensum, adauget. Confluxum denique omnium indiciorum, quæ naturalia arctissimáq; ingentis gaudii atque voluptatis sunt symbola, in ea perspicio. Quid igitur mihi sentiendum est? Quippe vel cogitare hanc egregiæ constantiæ Matronam, pudicitiæ, ipsâ Pudicitiæ Deâ, religiosiorem, severiorémq; custodem; doloris (vel vobis testibus) propemodum immensi invictíq; patientem, cujus lacrymæ vix dum exaruerunt, in humido horridóq; Ossiario, idq; nocte intempestâ, (*Charissimi sui Totius* arcæ assidentem : Vel semel (inquam) cogitare, hanc lascivis novi Amatoris deliciis, idq; tam sibi ignoti, tamq; infra suam sortem hominis tam cito immergi posse, non solum profectò cum verisimilitudine acerrimè pugnat

pugnat, sed in contumeliam nunquam expiandam cedit; & quisquis vel unam cogitatiunculam, quâ tanta infamiæ macula ejus Sexui inureretur, expromere auderet, ægrè proculdubio seipsum tueretur, quo minus ab ejus Comparibus discerperetur.

Ab altera verò parte, validæ patent suspicionis causæ: Nam, si verum est (& verum est certè) non satis Naturæ visum esse, quod homini linguam, quâ mentem explicaret, tribuisset, nisi altissimorum affectuum, consiliorúmq; ejus imagines vultui impressisset, & Philosophos hoc fundamento nixos, illam inter Artes præstantissimam (*Cognoscendi hominem* (primariam Civilis Prudentiæ partem) condidisse, quæ docet in abstrusissimos animi recessus, conceptúsq; occultissimos penetrare, *figuras, characterésq;* quos interni ejus motus in frontem, oculos, aliásq; faciei partes educunt, contemplando; Si hoc (inquam) verum est, juremerito nobis licet suspicari, Matronam nostram jaculo Amoris inevitabili recèns vulneratam esse, jamq; æquè fervidis militis amplexus concu-

pere

pere flammis, ac nuper mœroris glacie frigida defleverat maritum. Quippe vultus gestúsq; eam produnt, necnon omnia summæ jucunditatis ac festivitatis indicia in faciem ejus effusa haud sinunt me diutiùs ambigere, quin jamjam degustârit, imò plusquam degustârit, eam ipsam voluptatem, quam Amantes, dum ipsos mutui amoris carpunt fructus, persentiunt; quæq; in seipsâ, tanquam *Extasis*, ita describi non potest, nisi sentientibus, nec quidem ipsis nisi dum sentiunt, ut intelligatur.

Neque est quod diutiùs pendeas animi: Ecce enim, in militis brachia ruit, amplexatur, dissuaviatut, idq; tanto impetu atque aviditate, ac si nudo labiorum ejus tactu sibi satisfacere non possit, nisi suorum vestigia iis relinquat infixa; imò & aperto ore ejus basia excipit, quasi hujus gestus incuria magìs ex natura ad affectus sui impetum effundendum conducat; aut quasi ipsa, ad illam animam hauriendam, quam sibi ab eo optat inspirandam, sit accommodatior. Nec quidquam eam adducit, ut os suum ab ejus ore avellat, nisi impatientia,

tientia, ne oculi sui tamdiu careant ejus formæ imaginibus: Utq; hunc sensum, datis acceptísq; nonnullis obtutibus amatoriis, (nunc enim haud ampliùs obliqui sunt trajectus) epulata est, extemplo osculorum convivium repetit, ac si contuendi voluptates, quantumvis Amantibus jucundæ, tangendi voluptatibus essent inferiores; aut quasi voluptates, quibus horum eximiorum sensuum alteruter in istiusmodi occasionibus animum afficit, tantam vim habeant, ut unâ operâ utrique indulgere nequeat, quin modo huic, modo illi se applicet, ne inter utrumque distracta, vel tantillum ejus rei amittat, qaam ex affectu suo intelligit sibi esse necessariam, ut ad optatum gaudium perveniat consummandum.

Ut uno verbo absolvam, (quippe in id genus materiam incidimus, ut prolixum sermonem non admittat) nihil est licentiæ, nihil blanditiarum, nihil lenociniorum, nihil illecebrarum, quod lasciva hæc Domina non adhibet, quo novo Amatori se gratam volupémq; reddere, ac recentes in eo flammas vicissim

cissim excitare possit: adeo ut, si quam conspicimus, non ipsa sit *Venus*, cum dilecto suo *Marte* luxurians; haud dubiè tamen est una ex ejus natabus, cum uno è *Martis* natis, in summis deliciis copulata. Hîc verò, in hoc lepidum par, terga nos vertere jubet verecundia. Video enim militem totam Rem suam Militarem nondum profudisse; sed & lascivarum mulieris illecebrarum fascinis majorem in modum percitum, ad secundum congressum seipsum accinxisse, atque adeo ad actionem istam perpetrandam, quam, etsi omnium aliarum actionum jucundissimam, dulcissimámque vel nominare salvo pudore, multo magis oculis usurpare nos dedecet, paratum. Neque enim te meq; latet, quàm implacabiliter *Dea Cypria* indignari solet impudicis istis curiosis, qui in Sacrificiorum suorum mysteria, quæ ipsa in tenebris, & à comparibus unà offerri voluit, speculari audent. Opportunè igitur oculos etiamnum insontes avertamus, hosq; ejus Votarios recenter initiatos, *Cythereos*, quos auspicaturi sunt Ritus, quietè absolvere sinamus; præ-

serti

sertim quum zelus eorum tantopere ferveat, ut vel ipsam mariti arcam, in quam accendant & exhalent, quod secum attulerunt thus, aram facere, nihil habeant pensi; atque dum tacitarum suarum satagunt devotionum, Rationis Oraculum adeamus, & hujusce grandis & mirificæ in nostra Matrona Metamorphoseos, quæ jam (ut vides) Lugens & Vidua desiit esse, potentem consulamus causam.

Metamorphosin hanc subitam atque prodigiosam innatæ muliebris ingenii levitati atque mutabilitati imputare, quamvis nonnihil Philosophiæ, multum tamen Sapientiæ habere nequit, quum plus disputationis quàm salutis secum afferat. Quippe, licèt probè notum sit, quod temperamenti earum facilitas atque teneritudo ejusmodi est, ut eas, instar ceræ, quarumcunque figurarum reddat capaces; & maximè earum, quæ cum affectibus, quibus veluti innatis stimulis, ad illum, cui à Naturâ prædestinatæ sunt, adigantur finem, congruunt; quis tamen tam temerè vitæ suæ prodigus est, ut vindicativo isti

sexui

ſexui ultro bilem moveat, illam nimirum in amore, quam quæque mulier tantopere jactat, ac vel ſanguine ſuo tueri geſtit, conſtantiam, cujus dies ſinguli tot inſignia proferunt exempla, in dubium revocando? Quod meâ refert, ſanè, quanquam nunquam mihi contigit tanta beatitudo, ut gratiâ apud Dominas magnopere pollerem; honos tamen quo illas proſequor, non permittit ut earum velim malevolentiam, præſertim tam contumelioſam hæreſin aſſerendo; nec quampiam occaſionem prætermittam, qua illis oſtendam, obſequia, quæ iis præſtare cupio, ejuſmodi eſſe, ut vel firmiſſimis earum affectibus, altiſſimiſq; meritis ex amuſſi reſpondeant; nec ullum attributum, ſuis ipſæ meritis, opinione ſuâ nitentes, (quam omnes ſatis propitiam ſibi eſſe fatentur) vendicant, quod illis non lubens indulgeam; neque in earum dictis aut veritatem aut gravitatem quærere ſuſtineo, quin cultum fidémq; illis tanquam Oraculis, adhibeam. Nequeunt aures meæ prius imbibere quam fides mea tanquam Sacramenta, & inte-

merand

meranda Religionis vincula, earum promiſſa deglutit. Siquam audio vel ſolùm dicentem (licèt nullis confirmandi conceptis verbis) ſe aut fuiſſe, aut futuram *Amaſio* ſuo fidam atque conſtantem; è veſtigio credo, imò & jurare audeo, Cœlos ipſos à ſuo fundamento ruituros, Naturam curſum & leges ſuas mutaturam, ac in primi ſui Chaos confuſionem relapſuram, quàm hanc ab Objecto, in quo fixit amorem ſuum, receſſuram. Siqua vidua in mariti funere ſuſpirat & plorat, ſinceri altíq; doloris ejus miſereor; ne in deſperationem rapiatur, ſibíq; mortem conſciſcat, vereor; denique ut maritus ejus priùs reviviſcat, quàm illa de repetendo conjugio vel ſemel cogitet, expecto.

Siquem quid triſte de teneræ cujuſvis Virgunculæ Amoribus inauſpicatis exaudio narrantem, nequeo profectò temperare, quin pectus feriam, exclamémq; Ah! quam dolendum eſt, tam pulchrum floſculum, toti humano generi, quia nulla quæ carpat in promptu eſt manus, exarere atque perire? Illa enim miſella,

la, haud dubiè reliquum calamitosæ vitæ solitudini ac fidelitati devovens, nunquam adducetur ut Hymenæum colat; imò verò illibata vivet & morietur, atque spes ejus integra in contemplatione honorum, qui iis, quæ Amantibus vitâ functis, inviolatam servârunt fidem, in *Elyzio* reponuntur, perpetuo versabitur: nec *Sera ista Veneta*, vel dimidio tam firmo possent esse pudicitiæ ejus præsidio, quàm votorum, quæ, cui cor suum olim sacraverat, præstitit recordatio. Insuper, dum ingeniosos elegantésq; illos Scriptores, qui in fœminarum gloriâ illustrandâ, in heroinarum fronte steriis erigendis, & in earum constantiæ, Amorum Conjugalium, aliarúmq; virtutum exemplis colligendis, calamos suos exercitârunt, evolvo, oh! quantâ delectatione capi, & quantâ illius honoris, dignationísq; quam inde sibi acquisiverunt hi Authores, æmulatione incendi me sentio? Et si sidera mea tam propitia, tamq; benigna mihi nascenti effulsissent, ut mihi portionem ingenii competentem infudissent, non aliud profectò argumentum tam in se dignum,

dignum, aut tam genio meo consentaneum, quàm *Matronarum Encomion*, existimassem : atque adeo tibi amico non confiteor invitus, mihi olim aliquando in mentem venisse, *de Uxorum, Amicarúmq; constantium vitiis historiolam contexere*; nec aliud quidvis mihi obstitit, quo minus inceptum opus persecutus sim, quàm quod infinita earum multitudine absterrerer. Prævidebam enim totum vitæ meæ curriculum, ut omnes enumerarē, multo minus ut debitas unicuiq; tribuerem laudes, haud suffecturū. Adeo ut facilè perspicere possis, quàm æternas susceperim inimicitias, cum quavis opinione, quæ videatur ab honore *Immutabilitatis* istius dèlicati dulcísq; sexus detrahere, quem Naturæ benevolentia, in nostrum juvamen, oblectamentum, solatiúmq; condidit, & sine cujus auxilio, egregiam illam actionem, quæ *nostri Esse* perfectionis est testis, & quæ, morte nequicquam renitente, nos reddit immortales, ac ad quandam Divinæ rerum omnium originis similitudinem refert, præstare definеremus. Aliam igitur causam (præter

muliebris ingenii levitatem) quâ *Matronæ nostræ* sorti prospiciamus, disquiramus.

Vi vini ei à milite dati eam tribuere, esset *Magnum* ac *Primum Agens* prætereire, & in eo, quod ad summum, non erat nisi accessorium, hærere; totam Portenti molem, ubi levissimæ ejus particulæ vix datur locus, ponere. Quippe, quoad quantitatem quam bibit, licèt ad spiritus ejus redintegrandos, calorem vitalem refocillandum, & penè concreti ejus sanguinis motum excitandum suffecerit; minor tamen erat, quàm ut cerebrum ejus vitiaret, eámq; ad fastigium cupiditatum tam incongruarum, tamq; frigido corporis habitui, humilíq; animi ejus statui repugnantium, inflammaret. Et, si qualitatem expendimus; licèt bonum vinum *Lac Veneris* sit, nec minùs subtiliter ac potenter, quàm *Nutrix*, sive *Obstetrix*, *Nox*, *Opportunitas*, imò verò *Aurum ipsum*, pudicitiæ insidietur, (quæ fortè una ex causis est cur *Oenopolium Rhenanum*, & * *Area Chalybea*

* *Locus ad Thamesis ripam Londini, ubi vinum Rhenanum vænit optimum.*

tanto-

tantopere frequentantur) rarò tamen hunc effectum operatur, nisi in corporibus, quæ ut generosum, sublimémq; ejus influxum admittant, cum eóq; cohæreant, præparantur. Nam, ut cuncta *Agentia Naturalia* vim ac energiam suam, capacitate *Patientium* in quæ operantur, habent limitatam; sic in particulari, vinum non tam universaliter calidos & amatorios infundit affectus, quin in temperamenti frigidi corporibus, animísq; pudicitiæ tenacibus, nonnunquam repellantur ac supprimantur: atque adeo dum calefacit, & ad blanditias Venereas irritat, nihil aliud quàm scintillas aliquas adstruit igni isti interno, qui quantacunque vafritie, pudoris externi cineribus involutus, tantopere suburebat antea, ut parum abfuerit, quin in sævientes erupisset flammas. Adeo ut Matrona nostra, ultra temperantiæ atque sobrietatis terminos non progressa, & diuturnâ inediâ, mœrore, algoréq; (quæ omnia vehementissimè *Veneri* adversantur) tantopere debilitata, ut nefas sit credere, ei multum fomitis (quod vini spiritibus, quum fervi-
 dum,

dum, de quo agimus, parit appetitum, incendi ſolet) in venis fuiſſe reliquum; non competit rationi, facilitatem ejus aggravare, in innoxia ejus refrigerii atque revaleſcentiæ media eam transferendo.

Ad quid igitur referri poteſt hic caſus tantâ admiratione dignus? Me judice, profectò ad nihil aliud cum tanto favore ac veriſimilitudine, quàm ad tot prodigiorum authorem *Amorem*. Quanquam enim myſteriosam hujuſce affectus naturam, cui omnes ſubſunt mortales, & quæ nemini innoteſcit, enucleare non aggrediar, eam ratus æquè ſcitè ab eo definitam qui dixit, *Eſt neſcio quid, quod neſcio unde intravit, & neſcio quomodo abivit*: ac à *Socrate*, qui *Cupidinem Formæ* eam vocavit: vel ab ipſo *Divo Thomâ*, qui *Appetitûs complacentiam in re amabili* eam eſſe affirmavit. Attamen hoc ego charâ experientiâ didici, affectum eſſe imperioſum, qui ut primum animi confinia occupavit, fit Tyrannus, Facultates conculcat, Rationis leges atque regimen ſubvertit, omniáq; & ſapientiæ & verecundiæ pro-

pugnacula

pugnacula ſibi obſiſtentia diruit. Genus eſt quoddam Magiæ, cui ut repugnemus, nulla nobis datur à Natura poteſtas; nam mentibus noſtris furtim ſeipſam inſinuando, larvati hoſtis inſtar, omnes ejus vires ex improviſo corripit, opprimítque, ac veneno ſubtili ſimilis, dum victoria ſecura ſit, introitum ſuum non detegit. Bellum indicit, ſimúlq; triumphat. Palpo ſecreto nobis inſidiatur, atque in exitium agit præcipites; quod eo difficiliùs cavemus, quia admittimus cum delectatione atque permittimus, & venenoſarum *Calabriæ* araneaṙum more, nos titillando ad ſaltandum ciet, & interimit. Dum dulce & harmonioſum eam credimus eſſe carmen, in magnos ac periculoſos nos illicit tumultus. Prudentiæ præcautionem faſtidit, ac luctûs præoccupationem ſpernit. Quo fortiùs repellitur, eo redit violentior: conſiliis ferocit, periculis ac difficultatibus, tanquam infuſâ igni fatuo aquâ, ejus incendium gliſcit; inhibitione laceſſitur. Amore capti, cupiditates noſtras, niſi impetuoſæ ſint, ignobiles, & niſi temerariæ, ignavas

esse ducimus. Maximi, sapientissimi, contumacissimíq; animi vim ejus persensere; nec ipsa Ambitio (qui omnium affectuum princeps habetur, ac dominus) de summo in Mentem imperio cum eo certamen inire valet. Sapientiæ Exemplum respice *Solomonem*, qui cuncta divina sua præcepta deposuit, & Amoris delirio factus præda, *Pharaonis* filiam deperiit; necnon *Appium Claudium Decemv. Rom. Legislatorum, virúmq; cum primis austerum*, qui tamen ad quendam amentiæ gradum amore rapiebatur. Ambitionis documentum habemus *Marc. Antonium, magni Imperii participem*, qui in potentiæ magnitudiníſq; suæ fastigio, *Cleopatræ* formæ vim tantam esse sensit, ut ejus vinculis captivum se ultro dederet. *Contumaciæ* specimen sit memorabilis hæc *Laidis* confessio; nimirum, plus se habere *Philosophorum*, idq; *Stoicorum*, qui consuetudinem suam ambiebant, quam alius cujusvis sortis hominum. Sed quid nobis his exemplis opus, ut Amoris tyrannidem vel in animos heroicos habeamus compertam, quum ex eorum frequentiâ nata sit mor-

talibus

talibus occasio *Amorem Affectum heroicum* nuncupandi, & quum veteres Poetæ, Amorum *Jovis*, cæterorúmq; Numinum figmentis nihil aliud innuerint, quàm hoc, *quòd Amor viros inter mortales prudentissimos imperio suo subigit?* Hoc quum ita sit, quid mirum, si nostra Matrona, infirma ac delicata fœmina, ab *Alato Jaculatore*, (cujus jaculis hæc inest vis, ut doloris ulceribus momento medeantur) impetita, necnon ad penetralia usque confixa, mox se Captivam, inter tot milliones currum ejus triumphantem sequentes, ducendam dediderit? Adeo ut, si novus hic affectus ejus vitium sit, ejusmodi profectò est, ut ab illâ vitari non potuerit, ideóq; ab omnibus, qui flammarum arcanarum intelligunt vim, quam illam sensisse fas nobis est credere, facilè veniam impetrabit.

Nec vitio ei vertere debes, quòd illud quod omnes mulieres obsequium, citiùs aut seriùs, hujusmodi cupiditatum Inspiratori pendere coguntur, tam citò persolverit; quum argumentorum pondus atque instantiam, necnon irritamen-

torum efficaciam, ab audenti milite, quo eam ad rem expediendam alliceret adhibitorum, ignores; & quum sapientissimæ quæque mulieres, eos inter Procos fortissimos, suâq; gratiâ habeant dignissimos, qui ad eam conciliandam sunt promptissimi. Non me fugit, genus quoddam Hæreticorum in Amore existere, qui voluptates levi negotio paratas nihili faciunt; & infra fortitudinem suam ducunt Munimentum expugnare, cujus Portæ primo impetu patent; quasi verò deliciæ eo essent gratiores atque jucundiores, quo majore difficultate ac tædio parantur. At Matrona nostra ex hisce non erat. Illa enim plus pollebat sapientiâ, & animi virilitate, quàm ut prolixæ procationis ambagibus immoraretur; nam modum demerendi à cunctatione pendere non arbitrabatur. Imò imbecillitatis propriæ, & aggressoris sui roboris gnara, quo maturiùs se dederet, eo meliùs se rebus suis consulturam putabat. Porro, Fortuna commodam ei præbuerat opportunitatem, quam quidem negligere eam non patiebatur prudentia. Quippe

plurima

plurima extiterunt facinora, in quibus ipsum tempus maximi ponderis fuit; imò & quædam incidunt fortunata ac critica momenta, quibus multa fiunt quæ postea nunquam fieri possunt. Cur igitur summæ levitatis argueretur hæc fœmina, solummodo quod occasionis antias arripuerit, & primo congressu occupaverit, quod aliàs fortasse àmisisset? Quum tu esuris, & bonæ dapes tibi apponuntur, num hospitem tibi judicabis amicum, si fortè tædiosis ambagibus, & longis importunisq; fabulis, dum cibi frigescunt & insipiscunt, ab edendo te distrinxerit? Quæ ratio est ergo, quod tantum in muliebrem modestiam judicetur piaculum, si Matrona nostra indulserit appetitui æquè naturali (& crebrò moræ impatientiori) ac fami, simulac fortuna ei ansam obtulerat? Enimvero, si penes me est arbitrium (cæteris licet quod lubet censere) quanquam factum ejus non probo, ideo tamen sequius esse, quia tam cito factum est, non judico.

Atqui facinoris hujusce mulieris turpitudinem me nimis ambitioso & amico

phrasis

phrasis cultu exornasse, fortassis existimabis, dum Amorem, nobilem illum & heroicum affectum, ejus lapsus tam facilis constituo causam, quæ nihil revera erat aliud, quàm singularis & proprius appetitus carnalis, sive abjectæ & irrefrænatæ libidinis effectus.

Ad hoc igitur respondeo, quod ratione istius inter Amorem ac Libidinem scrupulosi discriminis ab adulatione concepti habitâ, ac si alter genuinus animi fœtus duntaxat esset, altera verò spuria corporis superfœtatio, quæ in sororis suæ societatem nunquam irrupit, quin virgineam ac immaculatam ejus naturam violaverit, atque dehonestaverit; æqui tamen arbitri, qui in istius, inter diversi sexus corpora, Conjunctionis appetitus causam, atque originem satis altè penetrârunt, sive in alternum Maris & Fœminæ studium, quod generatim intelligitur esse Amor, (haud enim *amicitiæ* seu *benevolentiæ* res nunc agitur) diligenter indagârunt, non facilè adducentur ut credant, ullum interesse tam magnum discrimen, sive disparitatem, quin ab uno eodémq;
prin-

principio proficiſcantur; multo minus quod ulla ratione disjungantur. Hoc, opinor, ſubacerbum erit puris & delicatulis *Sectæ Platonicæ* diſcipulis, qui, carnis & ſanguinis merita ſpernentes, & Animi pulchritudines admirari præ ſe ferentes, blanditias ſuas omnes contemplationi devovent, ut amabiles virtutis *Ideas* deperire videantur; nec ipſis profectò Matronis (quæ ex puriori, haud dubiè, ac minus ſulphureo, quàm cæteri mortales, conflantur luto) cordi erit audire, dulces & almas ſuas flammas craſſorum fuligineorúmq; mixturâ vaporum, quales à corporis ardoribus exſurgunt, aſpergi. Itaque veritas ipſa (quam cæteris utilitatibus antepono) me cogit hanc meam ſententiam aſſerere atque prædicare; quæ quamvis Paradoxum ſit, maximè tamen cum ratione cohæret. Quod utì præſtare poſſim, liceat mihi, cum bonâ tuâ veniâ, exiguam Amoris imagunculam tibi dono donare, non ab aliorum commentis effictam, ſed ab ipſa Naturæ origine ad vivum depictam, & (niſi plurimùm fallor) tot ſpecies germanas

manas referentem, ut quisquis illam contemplaturus sit, tanti eam faciat, ut non dubitem, quin haud prorsus indignam sentiat, quæ in mentis suæ gynecæo asservanda reponatur.

De

De AMORE in genere.

OMnibus compertum eſt atque manifeſtum, proprium omnium appetituum objectum eſſe *Bonum*, ſeu *Reale*, ſive *Apparens*; ac ratio eſt, quia objectum, in quo hoc *Bonum* perſpicitur, aut animo concipitur, ad ejus rei perfectionem, cujus appetitus eſt, aut quæ appetit, conducit. Nam appetitus, ſive cupiditas in *Appetenti*, ſemper præſupponit opus, ſive indigentiam *Appetiti*; & quicquid opus habet, perfectum eſſe, niſi, quod opus habet, accepto, non poteſt. Adeo ut Congruentia, Utilitas, ſive Bonitas, quæ eſt inter naturam rei deficientis ſive deſideratæ, & perfectionem requiſitam in naturâ rei indigentis ſive deſiderantis, ſit cauſa cur hæc res appetitur, aut amatur, ac pariter fundamentum iſtius voluptatis ſive delectationis, quæ in hujus rei poſſeſſione ſive fruitione percipitur.

pitur. Atque hoc certè eſt omnium, quæ in rerum naturâ extant, affectuum, necnon amoris, quo capimur, in quicquid aut verè aut ſpecioſè nobis bonum eſt, Principium. Nobis bonum inquam, quoniam nihil eſt in orbe terrarum, quod abſolutè bonum ſit; neque quidquam judicamus eſſe, niſi cum reſpectu ad noſmetipſos.

Jam verò quum congruitas in Objecto cum naturâ Appetentis ſit cauſa, cur appetitus ad illud particulatim determinatur, ut quod ad ejus perfectionem conducit, (quod ſolùm in ejus poteſtate ad agendum promovendâ conſiſtit) ac pariter iſtius voluptatis, quæ ejus acquiſitionem comitatur; negari non poteſt, quin Appetitus comitetur, ſeu potiùs ducatur, à quadam Facultate cognoſcendi, ſive dignoſcendi illam ipſam congruitatem, ubicunq; inter Objecta ſibi habeat obviam, eademq; ad hanc dirigat Appetitũ; quandoquidem, quod non cognoſcitur eſſe congruum, non poteſt appeti. Et quando motus iſti interni, quos *Amorem* atque *Voluptatem* appellamus, nihil aliud ſunt,

quàm

quàm iſtarum conceptionum reflexus, quæ in Imaginatione atque Intellectu formantur, poſtquam Appetitus bonitate, ſive convenientiâ rei ſibi propoſitæ excitatur; neceſſe eſt igitur, ut quid conveniat, quid non conveniat, ſciendi ſit Facultas. Porro, quum ſcire rem quampiam, ſit ejuſdem conceptionem ſive notionem habere ejus naturæ reſpondentem, quæ ſolummodo Qualitatibus ac Proprietatibus ſuis ſeipſam declarat atque manifeſtat; iſtæ Qualitates ac Proprietates ſigna ſunt & indicia, quibus *Facultas cognoſcendi* poteſt de ejus rei Bonitate ſive Malignitate judicare; atq; adeo an amplectenda ſive rejicienda ſit, Appetitui repræſentare. Atque hæc, quum ſit cauſa cur Natura cuncta animalia Senſibus, hominem verò & Senſibus & Ratione inſtruxerit, quibus ſigna vel indicia Congruitatis in Objectis percipiantur; & ſic natura rei in quâ apparent, innoteſcat Facultati, cujus officium eſt de iis judicare: ſic etiam eſt, quod quicquid Senſus (ſignorum *boni maliq;* obſervatores) Imaginationi repræſentant, (quæ conceptiones

nes

nes juxta format) tanquam *Bonum, Utile, Pulchrum*, pro *Bono, Pulchro*, sive *Formoso* habetur, ac dein ab Appetitu desideratur, vel ambitur.

Hoc considerato, regula ex pura consequentia docet, quod ratio cur Forma Corporea tantopere delectat Sensus, animúmq; incantat, est tantùm quia est signum sive indicium istius internæ potestatis sive congruitatis, quæ inest subjecto cui adhæret, & quâ appetitui nostro opus est, ut ad istius perfectionis acquisitionem, quæ ejus naturæ requiritur, pervenire possit. Adeo ut, hoc in sensu, non magnopere nobis culpanda sit ejus *Formæ* definitio, qui illam *Bonitatis splendorem* nuncupavit; nec minùs alterius amoris condemnare, qui illum *Inopiam* sive *Indigentiam* vocavit. Atque hoc satis esse, *ad Amoris naturam in genere adumbrandam*, existimamus.

De AMORE inter Marem & Fœminam.

ITaque, ut propiùs ad Argumentum nostrum accedamus, monendus es, quòd omnes Potentiæ sive Facultates, quæ simul cum singulis suis Appetitibus naturam Humanam perficiunt, ad alteram ex his duobus finibus in eam collatæ sunt; nimirum ad Conservationem & Felicitatem ejus, in Propriâ ac Individuâ Personâ, aut ad Conservationem ejus *in Specie*, sive *in suo Genere*. Quæ ad ejus Felicitatem ac Conservationem in Propriâ Personâ conferunt, sunt *Intellectus sive Ratiocinatio*, *Imaginatio*, *Memoria*, *Motus Voluntarius*, *Vita*, & *Nutritio*: & quæ eam in sua specie conservat, est Generationis sive Procreationis Facultas, quâ sibi gignit similem.

Hæc verò *Facultas Generativa* (nam reliquæ ad præsens nostrum thema non pertinent) nec totalirer in Mari, nec totaliter

totaliter in Fœminâ, ſed inter utrumq; diviſa, quum *Pars Activa* ſit Maris, *Paſſiva* autem Fœminæ, conſiſtit; adeo ut quum utriuſque ſexus conjunctio ad hujus Facultatis perfectionem, quæ in actuali *Similis* productione conſiſtit, ſit neceſſaria; dubitandum non eſt, quin Appetitus, qui ad hanc Facultatem pertinet, & quo Mas & Fœmina concitantur, & quaſi compelluntur ad Generationis actum, ad quem hæc Facultas tendit, certâ bonitatis aut congruitatis in Objecto, in quod ad perfectionem ſuam acquirendam operari debet, cognitione comitetur. Et quum hæc bonitas ſive congruitas non aliter, niſi ex ſignis ac indiciis externis in Mari & in Fœminâ apparentibus, pernoſci queat, non priùs Senſibus & Imaginationi innoteſcit, quàm Appetitus huic cognitioni comes, excitatur, & ad hoc Objectum, in quo hæc congruitas eminet, diligendum atque proſequendum adhibetur. Verùm ut lucidiùs dicam; quum bonitas ſive aptitudo ad Generationem in Mari, nil aliud ſit quàm æqua ejus conſtitutio, in cunctis illis organis ſive

ſive Inſtrumentis, quæ Natura ad id officium ab ejus parte ordinavit; viciſſim & aptitudo in Fœmina, conſtitutio inſtrumentorum ad Paſſivam illam Facultatem exequendam à Natura ab ejus parte conditorum; ac ſigna, quibus hæc aptitudo pateſcit, ſpecies, & forma corporis, cunctarúmq; ejus partium alterutri ſexui peculiarium; hinc inevitabiliter ſequitur, Formam Maſculam duntaxat eſſe bonæ conſtitutionis, ad Facultatem activam in Generatione, indicium, quemadmodum eſt *Forma Fœminea* Paſſivæ; atque adeo cupiditatem, ſive Appetitum, qui ab iſtorum indiciorum detectione exoritur, ac Marem aut Fœminam ad Conjunctionis actum, ut officio ad *Facultatem Generativam* ſpectante fungantur, ſolicitat, eum eſſe affectum, quem *Diverſi ſexus Amorem* appellamus. Illa enim cupiditas, quæ ad finem ducit, à cognitione aptitudinis mediorum ad eum tendentium, neceſſe eſt, introducatur; & quum hæc aptitudo in debitâ omnium partium organorúmq; ad eum finem attingendum ſpectantium, conſtitutione con-

consistat, ac seipsam, extrinsecâ corporis pulchritudine, alterutri sexui propriâ indicet, negari non potest, quin aptitudo unicum sit Appetitûs incitamentum, ac pariter cupiditas ex hujus aptitudinis cognitione proficiscens, sit *Amor*, ac *unicus Amor*, qui inter Marem & Fœminam, quatenus Marem & Fœminam, enasci potest.

De

De AMORE Determinato.

JAm verò, præter hunc Diversi Sexûs Amorem in genere, qui nihil aliud est, quàm *Appetitus Procreationis indefinitus*; alius est adhuc Amor, in quo idem Appetitus, licèt Sexus diversitatis habeat rationem, ad unum tamen Objectum seorsim determinatur; & qui hoc affectu tenentur, propriè dicuntur *amare*. Nunc igitur non de Amore inter Marem & Fœminam in genere, sed de hoc singulari sive determinato agitur; quum hic sit ille Amor, quem Matronæ indigitare videntur, ubi Amorem à Libidine distinguunt.

De hoc *Amore Personali* igitur, dico, quòd, quum sine Sexûs diversitate existere non potest, ac æquo (si non majori) impetu ad eundem, ad quem *Generalis* sive *Indefinitus Amor* tendit finem, (actum putà Procreationis) atq; itidem in utráq; ratione istius voluptatis sensu-

alis

alis, qui Amorem indifferentem comitatur, fit particeps; consequitur, *quòd Amor Sexûs, ac Amor cujusvis unius ejusdem Sexûs, non nisi unum eundémq; in natura conficiunt affectum.* Nec alia profectò est causa, quâ hic Amor, ut æqualitatem suam omnibus istius diversi Sexûs exuat, & in unam quamlibet personam se conferat, adduci potest, quàm hæc, quòd Persona Amans (seu potiùs quæ amat) indicia sive signa Facultatis Generativæ magìs in Amata, quàm in aliâ quavis ejusdem Sexûs Personâ, conspicua esse rata, exinde sibi imaginatur, quod hâc ipsâ frui (id est, eidem actioni, quâ opus est ad speciem continuandam, cum hac operam dare) meliùs ad Appetitûs Generationis satisfactionem, quàm cum aliâ quavis, conducet. Adeo ut hæc Opinio sive Imaginatio in Amanti, ratio sit cur Persona Amata ambitur, ac eo studio atque ardore, quo semper exagitantur ac perturbantur Amantes, concupiscitur.

Atque hinc fit, quòd Decori & Proceri viri, & qui bono temperamento, corporibúsq; ex justâ membrorum symmetriâ

metriâ compositis gaudent, in magno plerumq; sunt pretio apud mulieres, & pulchræ lepidæq; fœminæ vicissim apud viros. Quippe quum certa sit in Naturâ regula, omnes Facultates internas, plus minùs perfectas esse, secundùm quod temperamentum, Partiumq; Corporis structura, ex quibus pendent, plus minùs accuratè componuntur; & quum accurata Corporis forma, cunctarúmq; ejus Partium constitutio, earundem Facultatum perfectionis sint indicia; ubi Sensus eminentiori modo indicia patefaciunt, ibi animus Facultates ipsas in æquè eminenti etiam gradu deprehendere non dubitat; ideóq; eam, cui inesse videntur, personam æquo ambitu atque ardore prosequitur. Exempli singularis gratiâ; quum decus ac robur corporis in viro, sint Facultatis Generativæ indicia; haud priùs hæc signa perspiciunt mulieres, quàm, quid significant rectè intelligentes, majore benevolentiâ, honore, & affectu eos, in quibus hæc enitent, quàm in quibus non enitent, aut saltem non tam conspicuè enitent, prosequuntur. Ab altera

autem parte, quum temperamenti suavitas, commodus staturæ modus, & quicquid in hac voce *Formâ* comprehenditur, symbolum sit à natura Mulieribus impressum, quo de Facultatis in Generatione Passivæ bonitate in quavis muliere judicare possimus; haud citiùs hoc symbolum virorum patet oculis, quam quid sibi velit protinus intelligunt, ac deinde plus eas, in quibus hoc signum cernitur, mulieres, quàm in quibus tam ubertim non cernitur, colunt & diligunt.

Ad hujus veritatem confirmandam, præter rationes naturales hîc allegatas, experientiæ quoque habemus suffragium. Quippe quæ mulier unquam Spadonis, cætera quamvis formosissimi, capta est amore? Imò, quæ mulier usquam terrarum est, quæ virum, de cujus Facultatis Generativæ impotentiâ vel minimum fando audivit, clanculùm non contemnit? Ab alterâ verò parte, ecquis unquam in affectu erga mulierem perseveravit, ubi illam, ut in Procreationis opus secum incumberet, in cæteris licèt inter sexûs sui compares

for-

formosissimam, inhabilem esse competiit? Quo considerato, sentio me leviter suspicari, paucas esse conjuges, à maritis suis non impregnatas, quæ eos vel dimidio, quem præ se ferunt, amoris prosequuntur; ac æquè paucos esse viros, qui à Conjugii sacris temerandis temperant, si de uxorum sterilitate jure conqueruntur. Quanquam enim prudentia eis suadet, ut Amoris sui furta taceant atq; abscondant, tamen nisi magnâ virtutis vi cohibeantur, prolis *habendæ* studium, ac virium suarum experimentum, ferè eos ut varietatem affectent, impellent.

Jam verò, quum hoc ita sit, non diutiùs paradoxum fore spero, quod *Diversi Sexûs indefinita concupiscentia* (quæ generatim *Libido* dicitur) & unius cujusvis istius Diversi Sexûs personæ appetentia, (quæ plerumq; *Amor* appellatur) unus atque idem sit *actionis procreandi* Appetitus.

Attamen, ne aut videar nescire, unde hominibus oriatur occasio verum inter hos affectus imaginandi discrimen, aut phrasim aliquam vulgarem, qua diver-

sas suas proferunt sententias, innovare; non omittam innuere, quod quum hunc Appetitum damnamus, ignominiosum ei nomen *Libidinis* indímus, quum autem comprobamus, honesta voce *Amoris* convestimus; adeo ut Amor & Libido nihil aliud sint quàm diversa vocabula, quibus de uno eodémq; affectu diversas exprimimus sententias.

Neque prorsus mihi erit fraudi si adjunxero, Diversi Sexûs Cupiditatem, non eâ animi delectatione, quâ hunc Amorem Personalem atque Determinatum, comitari; quum in illâ viri sibiipsi, in hoc vero mulieri, quam amant, tantundem, si non ampliùs, quàm sibi perplacere cupiunt; & quanto majorem Amasiis suis ministrant voluptatem, tanto majori sibi sunt oblectamento. Hoc enim Sensuale Delicium non est, quum ea sit animi voluptas sive gaudium, quod in opinione, quam concipimus de potestate atque habilitate nostra quà alteri placemus, (præsertim quam amamus) consistit; atque adeo effectus potiùs Charitatis (quæ est studium juvandi alterum, quò quod desi-

desiderat obtineat, aut quod obtinuerit gaudendi) quàm hujus inter Marem & Fœminam, de quo nunc dissero, amoris; igitúrq; non obstat, quin Amor & Libido unum idémq; sit, quemadmodum probavi.

De AMORE Platonico.

SUpereſt tantùm, ut iſtius Amoris puritatem, quem, qui ſe à Senſualium Amatorum grege (*Platonicorum* titulo) ſejungunt, profitentur, expendamus: quod ut nullo Partium ſtudio ducti perficiamus, primùm ut in ejus originem, ac dein in iſtius opinionis veritatem, quam hi (ſpecie ſaltem) tuentur, neceſſe eſt inquiramus.

Plato, in Dialogo ſuo cui titulus, *Convivium*, (cujus argumentum *Honeſtus eſt Amor*) *Socratem*, ſapientem, gravem, atque continentem Philoſophum, introducit, *Alcibiadis*, pulchri, ingenioſiq; juvenis ſocietate ſeipſum magnoperè delectantem, eúmq; vehementi, ſed caſto amore proſequentem; nullo enim ſenſuali conſilio ducebatur; ſed ut eâ ſcientiâ, iiſq; quibus mens ſua erat gravida, & quarum *Alcibiadem* capacem

capacem esse sciebat, eum impregnaret virtutibus, & quas assiduis documentis, atque exemplo ei cupiebat infundere. Summa verò *Platonis* sententiæ, de hoc Amoris genere, hæc est: Quod vir, cujus mens sapientiâ atque virtutibus impletur, naturâ proclivis sit in aliquam pulchram, ejus ætatis ac indolis, personam disquirendam, charóq; affectu diligendam, in quâ crebris documentis, modísq; demulcendi familiaribus, gignat aut pariat eandem sapientiam & virtutes; atque adeo quod permagnam in eo capiat voluptatem, quum ejus incitamentum sit perhonestum. Et hæc vera est *Amoris Platonici* Idea.

Jam, quoad hujus opinionis veritatem, licèt honestum sit ignorantes docere, ac semina virtutis mentibus eorum infundere, qui licèt fœcundâ sint indole, ad bonos tamen fructus ea perducere hactenus nequiverunt; & quamvis alta sit animi delectatio scientiam propagare, & efficere ut aliorum sapientia à nostræ sapientiæ bonitate seipsam derivet; non mihi constat tamen, æquè validum atque naturalem sapien-

tium, ac proborum animis inesse affectum, ad imperitos, ac in vitia pronos conquirendos ac pelliciendos, ut istos etiam condoceant, suíq; similes reddant; quia experientiâ compertum est, paucos doctrinâ & prudentiâ præstantes, tam sui communicandi liberales esse, ac *Plato Socratem*, saltem ex purâ ac ingenitâ proclivitate, fuisse refert; sive qui non nisi formosos ac juvenes sibi seligunt discipulos, quum corporis pulchritudo non semper sit bonæ indolis ad scientiam ac virtutem indicium; & plures in utroq; qui Corporis decore non fuerunt ornati, insignes eminuere.

Veruntamen dato, sententiam, quemadmodum tradit *Plato*, undequaque veram esse; tamen hæc proclivitas, sive ignorantiæ vitiíq; evellendi, ac sapientiæ virtutísq; in animo alterius inserendæ studium, revera nihil aliud est quam *Charitas*, (quæ generosus est affectus, quo aliis tanquam nobis adesse atque prodesse volumus & avemus) atque adeo nil in se habet istius in Diversum Sexum Amoris, de quo jam loquuti sumus.

sumus. Porro, si Amor Honestus *Socratis* idem sit quod nostra *Charitas*, (ut liquidò constat) cur sodes aut Amor honestior, aut Charitas major non esset, animis eorum virtutibus, ornamentísq; perpoliendis, qui corporis gratiarum sunt expertes, dare operam; quàm hisce, qui gratias intrinsecas eo minoris æstimant, quo plus possident extrinsecarum, *quum Charitatis mensura semper sit indigentia?* Proinde, licèt *Socrates* potuerit esse *continens*, non ideo sequitur, omnes istius opinionis sequaces fuisse *continentes*, teste *Pædagogo in Petronio Arbitro*, ac multis aliis, de quibus me pudet referre. Insuper, quanquam omnes *Platonis* discipuli in hac parte *continentes* erant, eorum tamen amorem *purum* & à sensualibus rationibus undequaque immunem fuisse, non est necessarium; quia (ut Philosophus nostri seculi facilè Princeps egregiè animadvertit) *Continentes affectum quem continent, æquè, imò magis, quàm qui Appetitum suum satiant, habent.* Verùm, positâ *Platonis* opinione, videamus quàm bene iste Amor, quem Platonici nostri Moderni

eâdem comprobari posse jactant, cum eâ cohæret.

Primùm nostri Platonici Diversi sunt Sexûs, quum *Socrates*, ejúsq; *Amasius Alcibiades*, utérq; essent Mares. Secundò, nostri plerumque juvenes, & in canicularibus sive æstuantibus vitæ annis; *Socrates* autem senex, & à lascivarum cupidinum incitamentis emeritus. Tertiò nostri, ab illa sapientia, iisque, quæ ad ejusmodi præstantias in aliis procreandas postulantur virtutibus, plerumque procul absunt. Rursus, nostri, ut discant, non doceant, amare præ se ferunt :& *Platonicus* (quidem) voluptatem, quam ab altarum virtutum Ideis, quas indies in Platonicâ comperit, contemplandis percipit, nunquam desinit admirari atque prædicare ; dum illa (prô, piam Amiculam!) animi ejus ornamenta æquâ admiratione alternat ; ubi revera hæc ornamenta atque virtutes tam in abditum premuntur, ut nemini, præter ipsos, in alterutro patescant. Postremò, nostri (maximè verò Fœnæ) connubio junguntur aliis, atq; adeo virtutem (si vel tantillum iis superest) potiùs

potiùs in maritis ſuis ac liberis, quàm in advenis & hoſpitibus, propagare deberent. Sed eheu! hi flocci penduntur, præ nobili Amatore, qui unus ſapientior ac melior fieri meretur. Complures alias commemorare poſſem diſcrepantias; ſed iſtæ tibi ſufficient, ut quam ingens ſit diſparitas, inter *Platonicum* Priſcorum Amorem, & Modernum Puritanicorum Amatorum, perſpicias; & quantâ injuriâ vel *Socratis* exemplum, vel *Platonis* autoritatem, quò ſibi patrocinentur, uſurpant. Spero igitur probos & cordatos viros haud indignè laturos, ſi audeo (ſalvâ benevolentiâ illâ nobili, quæ Amicitia dicitur) ſuſpicari, hunc affectum Platonicum nihil aliud eſſe, quàm ſpeciem honeſtam ad Appetitum Senſualem contegendum, & (reverà) iſti amori, qui Matronam noſtram *Epheſiam* militi tam facilem ac tam blandam reddidit, cognatum. Ad quem, ni fallor, nobis jam licebit redire, nullâ illi illatâ moleſtiâ, quo minùs voluptatibus, ad quas in ſinu Dominæ capiendas eum vidimus ſe accingentem, (ubi ſolatio ſuo mutuo

eos

eos reliquimus) tranquillè perfruatur.

Ecce Affectuum diversorum æstus, qui in fluxa hominis mente agitanda atque crucianda vices suas reciprocant! En Fortunæ inconstantiam, quæ jam frontem corrugat, tergúmq; obvertit ei, cui vel unâ ante horâ visa est abblandiri, & lectissimas suas gratias indulgere! vel, ecce potiùs Fatorum methodum, quæ nos tantâ Dulcis & Amari mixturâ excipit, ut nulla sit sincera voluptas; quæ (Medicorum instar) pauca habet refrigeria sine veneno, & quæ nos raro epulatu, quin nos aliquid Secundarum Dapum delibare cogat, quod nauseâ & dolore, deliciosissimos primarū bolos è vestigio nos faciat revomere. Ut enim ad militem revertamur, quem non multis abhinc momentis in tanto lætitiæ ac voluptatis statu reliquimus, ut *Cæsar* ipse, si eum conspexisset, haud potuerit, quin ejus felicitati invidisset, ac seipsum in ejus loco optasset; majorem in illo, quàm ille paulo ante in despei abunda Matrona effecerat, mutationem ostendimus, acriúsq; eum videmus

mus luctantem, ut sibi ipse sit exitio, quàm nuper ut illi esset saluti. Metus, ira, furor, atque desperatio, ut illum insanum reddant, conspirant. Modò oculos rabie fulgurantes tollit, pectus ferit, capillos scindit, solum pedibus tundit, omnésq; viri in extremam dementiam repentino ac violento impetu rapti, induit gestus. Modò stat immotus, tacitus, defixísq; in terram oculis, acsi infernos manes, quid de seipso statuat, consuleret. Tum subitò percul-sus, rutilantia circumvolvit lumina, caput concutit, velut cordis sui fibras diffinderet, gemit, & in breves ac malè cohærentes, sed desperatas, vociferationes erumpit. Cœlum ipsum incusat; Fatum, ut se miseriorem reddat, implorat; Fortunæ suam inconstantiam exprobrat; Siderûm malevolentiam diris proscindit, ac Numini renuntiat. Nunc seipsum negligentiæ damnat; nunc insontem mulierem, ut infaustam ærumnæ suæ causam, intuetur, ac tum in veram ac primariam calamitatis suæ originem se incidisse ratus, omnifarias pestes, dirissimáq; mala totius Sexûs

ca-

capitibus imprecatur; denique hujuſmodi maledicta in eas evomit.

Proh Fœminæ, Fœminæ! (inquit) quare vos finxit Natura, niſi perfectionis à ſe homini datæ pœnitens, vos ejuſdem minuendæ invenerit inſtrumenta? Quippe homo, qui alioquin pluſquam Semideus eſſet, ſolùm quod pravis Fœminæ illecebris eſt obnoxius, ſemihomine fit minùs. Ecquid mali ei unquam obvenit, cui mulier non interfuit? Ecquid ſceleris unquam admiſit, ad quod eum illa non pellexit? Ecquid Tragœdiæ in mundi theatro unquam exhibitum eſt, in quo mulier Perſonam non geſſit? Ecquid bellorum, ecquid devaſtationis, ecquid perniciei, quod ex iſto peſtifero ſexu non eſt exortum? Quot validæ Gentes, quot florida Regna, quot proſperæ Reſpublicæ, quot populoſæ Civitates, nobiléſq; Familiæ, mulieris ſive malitiæ, ſeu ſuperbiæ, aut libidini, ſuum debuerunt exitium? Quid eſtis Mulieres, niſi innocentiæ ac pacis virorum virus, ſplendidâ à Naturâ ſuperficie deauratum, quo minori ſuſpicione deglutiamus? Omnes pulchritudines,

chritudines, omniáq; fascina vestra, malorũ Sodomiticorum sunt instar, quæ venustis ac illecebrosis fulgentia corticibus, nihil aliud quàm putidum in se habent pulverem: Vos veræ Sirenes estis, quæ vocis vestræ melodiâ nos incantatis, dum belluinæ servitutis catenis tenetis captivos. Vos veræ Hienæ, quæ pellis vestræ pulchritudine nos allicitis, & stultitiâ nostrâ in complexum vestrum tractos adorimini atq; devoratis. Vos sapientiæ insidiæ, industriæ impedimenta, honoris obstacula, fortitudinis mollimenta, tranquillitatis turbamenta, virtutis remoræ; ac ad omne genus vitia, impietates, & perniciem, nos agentes stimuli. Vos stulti Paradisus, sapientis pestis, atque ingens Naturæ mendum! Quid dicam? verba mihi desunt ad vestram pravitatem exprimendam, prout defuit ratio ubi pedem in hunc infaustum, hunc funestum locum intuli.

Eructatâ hoc modo hac virulentâ Invectivâ in insontes ac miseras mulieres, (quæ verba ab eo longè meliora merebantur) animi ejus ferocia (quæ quicquid obvium est prendit) circumagitur, &

& quod reliquum est bilis in seipsum sic evomit.

Quis Cacodæmon mihi author fuit, ut munia mea desererem, eúmq; ducem in hoc Ossiarium sequerer? Ubinam erat boni mei Genii cura atque vigilantia, quando me passus est in hanc funestam fornicem seduci? utinam in Leonum ac Tygridum lustrum decidissem, quum in hanc mulierem incidi. Tunc enim innocuus & nullo dedecore inquinatus expirassem, quando nunc facinus admisi, cujus piaculum infamis & certa mors erit, nisi ictu Justitiæ declinato, ipse mihi carnifex fiam; quod quum solum relinquatur calamitati meæ perfugium, quid moror ignavus, quin statim ad illud properem? Quid pigris ac inutilibus queremoniis tempus illud insumo, quo, ut ex ultimi infortunii discrimine mihi impendentis meipsum eripiam, ut plurimum mihi opus est? Moriendum enim mihi erit ex sententiâ Magistratûs; quid ergo meâ manu occumbere moror? Quippe ab extrema ac inevitabili alioqui calamitate, mortem sibi consciscendo, seipsum vindicare

eare, ſcelus profectò non eſt, ſed potius heroicæ fortitudinis facinus. Stat igitur ſententia, ſuſpendii ignominiam meo gladio prævertere, ac impetu ad necem pandendo aditum, infamiæ publicæ obviam ire.

Hîc ſævis dictis, juxta ac vitæ, periodum impoſiturus, ferrum repente ſtringit, & capulum humi defixurus, ut cuſpidi incumbat, opportuniſſimè à *piâ Matronâ* inhibetur; quæ toto tempore furoris ejus cauſæ ignara, ad impetuoſos iſtos effectus ſummo ſtupore ſteterat attonita; adeo ut ex omnibus iſtis probris, quibus integrum ſexum ejus proſciderat, nè vel unum verbum animadverterit; ſed mox viſo ferro, ex ſtupefaciente, quo correpta erat, paroxyſmo expergefacta, brachiis ejus ſe implicat, & partim manus ejus comprimendo, partim oſculorum ſuorum faſcinis, lacrymis, ac precibus, rabiem ejus eouſq; compeſcit, ut propriæ cædis patratio, ſaltem dum integram illi de neceſſitate ejus præbeat rationem, haud invitus protrahere videatur. Itaque compendio ei nuntiat, cujuſdam ſuſpenſi corpus, cui ipſe

ipse custos demandatus erat, patibulo surreptum esse atq; ablatum; ejusmodi necis pœnam sibi, sociisque suis, (qui totum munus suæ curæ atque vigilantiæ delegarant) Dynastæ edicto renuntiatam, sibi certam ac inevitabilem impendere, nisi seipsum occidendo, evadat. Siquo benevolentiæ sensu hominem tam undequaque ærumnosum, ac se hoc ferali casu factum, prosequitur, nullam reliquam esse viam, quâ eum ostendat, quam ut copiam sibi faciat publici supplicii ignominiam avertendi, seipsum clanculum vivis subducendo. Quinetiam nonnihil sibi fore voluptatis in hac sua calamitate, quod corpus suum in eundem, in quem prioris ejus Amatoris pulverem, de cujus singulari dignitate tam honesta fama percrebuerat, reliquerit dissolvendum. Atque hoc modo funesti sui consilii causâ ei raptim patefactâ, rursus manus suas ex digitis ejus tenacibus extorquere tentat, ut idem ad exitum protinus perducat.

Sed heu clemens & misericors Matrona! Major est affectus ejus, quàm ut quicquid ad Amantis interitum condu-

cit

cit fieri patiatur: atque adeo quo acriùs ille luctatur, ut pectus ejus à pectore suo divellat, eo pressiùs illa inhærescit; addito quoque sacramento, nullum eum sibi vulnus se passuram inferre, quin priùs per suum corpus adegerit mucronem. Denique, se tantæ miseriæ haud superfuturam, ut tam charum sibi virum tam citò, idq; eodem in loco, in quo eum inopinatò offendendi ei contigerat felicitas, amittat. A se ipsa cautum esse sibi, ne ejus vitæ adimendæ assentiatur, à quo nuper & miraculosè consultum erat suæ, & à quo (nisi valdè hallucinatur) novam sibi vitam acceperat infusam. Minori sibi esse dolori, eum morte præire, quàm superesse, ac duorum simul cadavera cernere, quorum alterutrum vel ipsa vitâ sua longè habuerat chariorem. Postremo, necem, quam à carnifice metuit, tam inevitabilem non esse, quàm ille ex terrore sibi persuasum habet, ideóq; aliter quàm seipsum jugulando eum vitæ suæ posse prospicere; atque adeo si sibi monenti vult auscultare, non dubitare se, quin eum doceat, quo pacto suæ saluti juxta con-

consulat, ac votis utriusque satisfaciat. Novissima hac clausâ, quam quæ ante dixerat omnibus, efficaciùs flexus miles, ac vetus illud adagium, *quòd mulieres in effugiis angustiisq; improvisis, longè sunt viris solertiores atque ingeniosiores*, in mentem revocans, facilè promittit, (& quis in ejus loco constitutus non promisisset?) non solùm ejus consilio se aures præbiturum, sed pariturum etiam, modò rationi videatur consentaneum.

Agè ergo (inquit *pia Matrona*) quum Optimi & Maximi mortalium corpus, postquam anima quæ ipsi vitam, sensum, ac motum largita est, excessit, nihil aliud sit quàm luti congeries; quum omnes consanguinitates atque affinitates deleantur, omnis pietas in sepulchro condatur; imò, quum charitas sit (necessitate id postulante) defunctorum reliquiis ad vivorum salutem uti, cur ego non desinam, ex superstitioso ritu, putrescens Mariti mei cadaver cultu posthumo prosequi, ac demum in amici mei superstitis, cujus vita cum mea arctissimè connectitur, ac cujus periculum idcirco æquè meum est, usum salutiferum

in-

incipiam convertere? Euge ergo, meum Delicium! Mariti mei corpus ex arca efferamus, ac in ſuſpenſi loco, quem ſurreptum eſſe dicis, patibulo ſuffigamus. Mors (non neſcis) vultum tantoperè mutat ac deformat, ut nè à familiariſſimis quidem agnoſci poſſit. Quis igitur hoc nudum cadaver ab illo diſtinguet? Præterea, faciem ejus ſanie ac cœno oblinemus, ac potiùs quàm quovis lineamento ſit diſſimile, brachia ejus & crura frangemus, eadémq; ei, quæ latronis corpori carnifex, vulnera infligemus; adeo ut vel proximi ejus & conſanguinei, multo minus externi, (qui fera curioſitate ducti, tam horrenda ſpectacula oculis pervagantur, & plerumque procul abſiſtunt) nullum diſcrimen deprehendere poſſint. Commentum hoc mulieris, quo ſibi conſulat, mox probat miles; & quum nihil ſit temporis (jam enim appetebat Aurora) reliquum ad ejus amoris magnitudinem, ſive ingenii felicitatem collaudandam, vires ſuas cum ejus viribus conjungit, & viri corpus è Crypta ad Furcam aſportat, eſq; eodem, quo latronis relique-

[illegible]modo suffigit; nulla parte lineamentorum, quæ ad spectatores deludendos postulantur, omissa. Quo facto, ipse ac præstantissima ejus Domina ad tenebrosum suum cubile clam se recipiunt, non de præsenti tantùm incolumitate, sed de modo etiam, quo mutuam illam, quam Fortuna tam inopinatò inter eos auspicata erat, beatitudinem perpetuarent, consultaturi. Atq; dum illic deliberant, liceat mihi fœtum, quem animo conceptum gero, parturire; qui est, quòd ingeniosum hujus Matronæ commentum, tam derepente ac in re desperata excogitatum, illud ipsum fuerit, quod ortum dedit huic adagio,

Muliebre ingenium in summis angustiis semper est optimum.

FINIS.

Errata.

[illegible] leg. concinnârant. Lib. p. 2. l. 22. [illegible] l. diuturniorum. p. 9. l. 8. l. præ[illegible] [illegible] l. animi. p. 16. l. 23. l. vini. [illegible] p. 33. l. 16. l. quam. p. 35. [illegible] p. [illegible] l. 6. l. aliter[illegible]

n-
os
ac
o-
on
de
m
i-
t,
nt,
n-
od
n-
ta
od